

Annon

BAKOM FASADEN: MÖJLIGGÖRAREN

Hon röjer vägen för byggets kriminella: ”Fattar inte hur hon kommer undan”

Hon har hjälpt kriminella byggare att slipa till en fin fasad – samtidigt som hon fått lönebidrag av Arbetsförmedlingen. Den 61-åriga kvinnan fortsätter att bistå ryska, brottsliga upplägg och åker inte fast. ”Hon är smart”, säger en person som följt kvinnan.

[BAKOM FASADEN](#) • 3 NOVEMBER 2021 KL 06:35

Möjliggörare. Så benämns ofta de personer som med hjälp av språkkunskaper, god kännedom om skattesystem och bolagsregler administrerar kriminella nätverk.

En av möjliggörarna kan vi kalla Anna. Byggnadsarbetaren får först information om den 61-åriga kvinnan vid en facklig förhandling, där hon företräder ett företag inom bygg. Företaget har skatteskulder på 420 000 kronor, skuldkrav och flera arbetare som säger att de blivit lurade på lönen.

Snickaren Denis från Odessa i Ukraina, är en av dem. Denis fick förra året jobb på företaget tillsammans med en ukrainsk kollega och de båda lovades arbetsvisum. Men när duon under sommaren bland annat byggde ett båthus dröjde lönen och några visum syntes inte till. Under löften om att pengarna snart skulle komma byggde de vidare, svart. Pengarna kom aldrig och duon sa till slut upp sig, med sammanlagda lönekrav på runt 100 000 kronor.

– Jag och min fru tvingades ösa ur våra gamla besparingar. Att äta och bo här i Sverige är så dyrt, säger Denis.

För att få sina pengar kontaktade Denis och kollegan sitt fackförbund, SAC, som inledde förhandlingar med företaget. Men på ett möte förklarade bolagets ombud Anna att Denis och hans kollega aldrig hade jobbat för bolaget – och att chefen som anställt dem inte hade något med företaget att göra.

Denis, som deltog i mötet via länk, blev chockad av hennes påstående.

– Hon uppträdde väldigt fräckt, säger han och förklarar att det finns dokument som visar motsatsen.

[Läs även: Experten Jerzy Sarnecki: Därför går kvinnan fri](#)

Byggnadsarbetaren får se snickarnas tidrapporter, med företagets logga och chefens namn, och sms-konversationer de haft med chefen. Men trots att även Anna fick ta del av bevisen höll hon sin linje: Snickarna och chefen hade inte med företaget att göra.

– Det var ett samvetslöst men ganska listigt försvar. Genom att förneka uppenbara saker tvingade hon oss att driva det här i domstol, vilket tar mycket längre tid. Då kan de till exempel hinna tömma bolaget, säger Emil Boss på Stockholm LS/SAC, som förhandlade för de två ukrainska snickarna.

Människor som behöver en postadress skrivs på kvinnans hemadress. Det berättar en person nära en utredning om ett upplägg där Anna funnits med.

När vi tittar närmare på Anna ser vi att hon inte bara är ombud för det skuldsatta företaget. 61-åringen, som föddes i en mindre ort i Ryssland i det forna Sovjetunionen och invandrade till Sverige 1989, står skriven i en lägenhet i en förort utanför Stockholm. Inneboende hos henne står en 38-årig lettisk man, som sitter i byggbolagets styrelse. 38-åringen sitter också i styrelsen för ett annat bolag som enligt Skatteverkets beslut ägnat sig åt svartjobb.

Kvinnans adress verkar användas flitigt i kriminella upplägg.

– Människor som behöver en postadress skrivs där, säger en person nära en utredning om ett upplägg där Anna funnits med.

Vi kan se att det sammanlagt har stått nio personer med östeuropeiskt klingande namn på hennes adress och åtta av dem har varit företagsägare.

Välklädd, smart och förslagen. Så beskrivs Anna.

Anna är en smärt kvinna med kortklippt, färgat hår och eleganta affärskläder. Hon säger i förhör att hon är högskoleutbildad inom ekonomi – men verkar kunna betydligt mer än så. Anna agerar juridiskt ombud för mängder av företag och personer som misstänks för ekonomisk brottslighet. Hon dyker även upp i domar och rättshandlingar, där hon ser ut att fylla andra funktioner och bistå vid upplägg med rysktalande brottslingar.

I ett fall från 2016 skötte hon bokföringen åt ett filialbolag som köpte in cigaretter för 56 miljoner kronor från en fabrik i Polen. Företaget försökte undkomma punktskatten för cigaretterna med hjälp av ett upplägg med en falsk grossist. Men utredarna kom de kriminella på spåren.

Rätten skriver om ett "brottsligt upplägg i syfte att undandra staten punktskatten för cigaretterna. Tingsrätten kan inte dra någon annan slutsats än att detta måste ha varit syftet med filialens verksamhet redan från början."

Den 49-årige, rysktalande man som stod bakom företaget dömdes till fängelse i tre år. Anna var fåordig i förhören och blev inte straffad. Hon säger att hon inte vet vem som skötte bokföringen och minns inte vem som lämnade in den.

Hon minns inte heller om hon träffat företrädaren för ett av bolagen som köpte cigaretterna. Det är konstigt, eftersom både cigarettköparen och den dömde 49-åringen stått skriven som inneboende hos Anna.

Man ska inte underskatta de här personerna.

Johanna Skinnari, utredare på Brottsförebyggande rådet, förklarar att möjliggörare som Anna är mycket viktiga för de kriminella och därför kan få bra betalt.

– Man ska inte underskatta de här personerna. De behövs, eftersom det ofta är formaliagrejer, eller när pappersspåren blir rättvisande, som gör att man faller ut för granskning, säger hon.

Johanna Skinnari.

I en stor svartjobbshärva som uppdagades 2017 hade Anna flera viktiga roller.

Hon var anställd som ekonom och administratör – där hon under mer än ett år fick uppemot 400 000 kronor i lönebidrag från Arbetsförmedlingen – och deklarerade åt ett bolag som på papperet drevs av tre utländska kvinnor. Enligt Skatteverkets utredningar framgår att kvinnorna med stor sannolikhet var målvakter och att deras företag ägnade sig åt att tvätta över fem miljoner kronor till bolag som anlitade svart arbetskraft.

I förhör svarade Anna mycket diffust på frågorna om det pengatvättande företaget, trots att hon själv jobbat där:

- Hon visste inte vilken verksamhet bolaget sysslade med.
- Hon saknade telefonnummer till bolagsmännen.
- Hon visste inte vem som hade skött hennes löneutbetalningar.
- Hon visste inte om det funnits andra anställda i företaget.

Anna sa först att hon fått anställningen via en annons, ändrade sig sedan och sa att hon fått det via tips från Arbetsförmedlingen. Men i själva verket jobbade hon redan som deklarationsombud för bolaget innan hon anställdes som ekonom.

Och 61-åringens roll i härvan är ännu större. Hon var även ombud för ett av de byggföretag som fick 1,6 miljoner kronor tvättade via bluffbolaget, för att ordna svart arbetskraft till fasadrenovering.

Att Anna svarade undvikande i förhören ligger helt i linje med hur bra möjliggörare ska fungera.

– De här personerna ska vara lojala mot arbetsgivaren när myndigheterna knackar på. De ska ha en känsla för vilken information de kan ge och vilken de ska undanhålla, säger Johanna Skinnari, Brå.

 Hon är bra på det svenska skattesystemet. Hon kan svenska och ryska och hjälper de kriminella med sin kunskap.

Personer med god insikt i utredningar där Anna förekommer vittnar om att hon gång på gång används av kriminella.

– Hon möjliggör för penningtvätt, skattebrott, svart arbetskraft och människoexploatering. Det är många människor som inte kan svenska som hon hjälper, säger en person nära en utredning med koppling till Anna.

Så varför behövs hon?

– Hon är bra på det svenska skattesystemet. Hon kan svenska och ryska och hjälper de kriminella med sin kunskap.

Och hon verkar veta hur man inte åker fast?

– Ja. Hon är väldigt vågad. Ibland fattar jag inte hur hon lyckas komma undan, men hon är smart.

Läs även: [Experten Jerzy Sarnecki: Därför går kvinnan fri](#)

Ju mer vi letar i Annas närhet, desto fler skumma affärer hittar vi: miljonfifflande byggbolag som hon hjälper, hyresavtal för målvakter som hon skriver under, poster i suspekta bolag, bokföring som inte stämmer med verkligheten och papper som försvinner.

Och så Annas 62-årige man, som hon tidigare lett ett misstänkt fifflande bolag med, ett företag som gått i konkurs med skatteskulder.

För tillfället står mannen åtalad för grov ekonomisk brottslighet. Mannen har stått bakom ett resebolag som enligt Ekobrottsmyndigheten ägnat sig åt penningtvätt och struntat i att bokföra affärer för 13 miljoner kronor. Annas man riskerar därför ett fängelsestraff på flera år.

Anna är inte åtalad, men har starka kopplingar till bolaget. Hon har haft fullmakt att hantera bolagets bankkonto och har skött bokföringen åt ett falskt faktureringsföretag som fört över 520 000 kronor till mannens resebolag.

Ingen öppnade dörren när Byggnadsarbetaren försökte få kontakt.

När vi ringer upp Anna svarar hon med lätt rysk brytning och låter först väldigt förvånad:

Vi skriver en artikel om dig, att du hjälper kriminella, och har pratat med personer som anser att du gör det.

– Jaha, förlåt men det är en överraskning för mig.

Men vi kan se att du sköter bokföring åt företag som man ser har haft kriminell verksamhet och företräder kriminella företag.

– Jag tror att du är fel ute, för jag jobbar med normala människor och kollar aldrig deras kriminella register. Det är helt normala företag.

Utredarna tycker inte att de är normala. Hur ser du själv på din roll?

– Jag känner inte några kriminella personer över huvud taget, okej? Jag är inte insatt i vad utredarna tror.

Om vi till exempel tittar på personer på din adress, så har de varit skrivna på företag som ägnat sig åt ekonomisk brottslighet.

– Återigen, jag känner inga kriminella personer över huvud taget och frågar aldrig folk om de är kriminella när jag träffar dem. Så vi avbryter här.

Innan vi hinner föreslå ett möte eller ställa fler frågor lägger Anna på luren och svarar inte på våra meddelanden och telefonsamtal.

Ingen öppnar när vi knackar på hennes dörr och när vi letar efter spår på nätet är det enda vi hittar en gammal bild när Anna deltar i en konferens för en intresseförening. 61-åringen är nästan osynlig – förutom i vår stora hög av rättsdokument.

BAKOM FASADEN

I reportageserien *Bakom fasaden* granskar Byggnadsarbetaren fenomen och personer som döljer och möjliggör brottslighet. Det har handlat om jurister på fina advokatkontor som ser mellan fingrarna – och byggsajter som rekommenderar kriminella företag till privatpersoner.

[→ Hängavtalet biljett in för skurkföretag: ”Räcker att googla för att hitta tokigheter”](#)

[→ AVSLÖJAR: Misstänks ha möjliggjort miljonbedrägerier inom bygg](#)

[→ Offerttjänsterna lovar trygghet och kontroll – vi hittar skulder, lögn och hot](#)

Johan Fyrk
Reporter
jf@byggarb.se
[010-601 10 43](tel:010-6011043)